

Päivälehti.

N:o 159 – 21.6.1899

Yleisöltä.

Siirtolaisuudesta vielä sananen.

Lyhykäisen ehdotukseni johdosta, että olisi Suomen sivistyneen kansan velvollisuus seuran tai muun toimen kautta järjestää maasta siirtyminen siten, että siirtolaistulva suunnattaisiin paikkaan, jossa suomalainen kansallisuus voisi kansana säilyä ja kehittää omaa historiallista luonnettansa, on U. Suometar tarttunut kynään ja sepittänyt vastakirjoituksen. Ensin täytyy myöntää, että Suomettaren kirjoitus on lähtenyt isänmaallisesta ja hyvästä tarkoituksesta. Suometar tahtoo niin paljon kuin mahdollista supistaa siirtymistä ja siten säilyttää suomalaiselle isänmaallemme sen ytimen ja voiman ja tulevaisuuden perusteen: sen kasvavan nuorison. Ja kuka isänmaan ystävä ei sitä tahtoisi! Kuka oikea suomalainen eikö syvästi huokaa kuullessaan kuinka lauantaitsin viikko viikolta, kuukausi kuukaudelta katkeamaton, yhä vuolaampi virta isänmaan, Kainun kansan nuorta verta virtaa ulos oman maan povesta, Kalevan laulurikkailta kankahilta! Kuka ei kipeästi tuntisi sydäntään kirvelevän, kun tämä kansa, joka vuosi tuhannen vaihetessa on kestänyt helteet, on kestänyt kylmät, on pohjolan jäistä ja lumista, sen jäätyneistä rämeistä ja kivilouhuista sanomattomalla vaivalla ja sitkeydellä raivannut itselleen ja lapsilleen kaunoisen kodin, kun tämä kansa jokaisena lauantaitsa tuonne laajaan rajatomaan maailman mereen vuodattaa joukottain nuoruutensa verta, tulevaisuutensa voimaa! Sitä suree jokainen isänmaan ystävä ja se oli kirjoituksenikin punainen lanka.

Mutta mitä hyötyä on tästä surusta? Voiko tällainen platoninen surkuttelemine tosiasiata parantaa tai isänmaata ja Väinön lapsia turvata? Saadaanko siirtolaisuus taukoamaan sillä, että siirtolaisia ankarasti tuomitaan kehoiksi ihmisiksi? Taikka onko edes oikeutettua siirtolaisista kaikissa suhteissa tuomita isänmaan ja velvollisuutensa hylkääjäksi?

Nämät asianhaarat vaativat vähän syvempää ja perusteellisempaa selvitystä kuin se pintapuolinen ja osiltaan kiero, jonka U. Suometar on sille antanut. En tahdo koskea siihen historian jumalalliseen lakiin, että ihmisen on otettava kaikki maa

Yleisöltä.

Siirtolaisuudesta vielä sananen.

Lyhykäisen ehdotukseni johdosta, että olisi Suomen sivistyneen kansan velvollisuus seuran tai muun toimen kautta järjestää maasta siirtyminen siten, että siirtolaistulva suunnattaisiin paikkaan, jossa suomalainen kansallisuus voisi kansana säilyä ja kehittää omaa historiallista luonnettansa, on U. Suometar tarttunut kynään ja sepittänyt vastakirjoituksen. Ensin täytyy myöntää, että Suomettaren kirjoitus on lähtenyt isänmaallisesta ja hyvästä tarkoituksesta. Suometar tahtoo niin paljon kuin mahdollista supistaa siirtymistä ja siten säilyttää suomalaiselle isänmaallemme sen ytimen ja voiman ja tulevaisuuden perusteen: sen kasvavan nuorison. Ja kuka isänmaan ystävä ei sitä tahtoisi! Kuka

valtansa alle, että sivistyneet kansat ovat eritoten tähän kutsutut ja että kehitys näyttää, että kansojen vaellus toinen toistensa luo ja rinnalla vie ihmiskunnan eteenpäin ja likempään yhteyteen. Ne vaativat liian laajaperäisiä perusteluita. Tahdon vaan osottaa, että siirtolaisuus toisissa suhteissa ei ainoastaan voi olla siveellisesti oikeutettu vaan kerrassaan suoranainen velvollisuuskin.

Ajatellaan esimerkiksi nyt vaan meitä lähinä olevaa mahdollisuutta. Ajatellaan, että epäviisas politiikka mahtisanalla pakottaisi meille asevelvollisuuslain siinä muodossa, jota kansamme kammoo. Ajatellaan tätä. Mikä seuraisi siitä Suo-

men koko kasvavalle, terveelle sukupolvelle, sille, joka on Suomen tulevaisuuden toivo ja voima? Mikä kohtaisi sitä, jos se jäisi ja jättäytyisi sen alle? Olisiko toivoa että tämä kärsimys miehuullisesti kannettuna, tuottaisi isänmaalle ja kansalle hyvää? Katsotaan mahdollista todellisuutta suoraan silmiin, jättämällä pois kauniit, suurisuiset sanat. Mitä tulisi Suomen nuorukaisista?

He siirrettäisiin väkivallalla isänmaastansa. He erotettaisiin kodistaan ja kansastaan. He siroitettaisiin tuhansiin osiin vieraskielisen ja vieras- jopa vihamielisen kansan kesken. Mutta ei kansakaan, vaan raa'an sotamiehistö. En luule U. Suomettarenkaan olevan niin optimistisen, ettei se arvaa, mikä vieraskieliselle, vapaudessa ja jyrkässä oikeudentunnossa kasvaneelle Suomen nuorukaiselle siitä seuraisi. En yritäkään kuvaamaan sitä henkistä ja ruumiillista kurjuutta ja rappiotilaa, johon suomalaisen sotamiespolosen täytyisi pitkänä palveluksensa aikana vaipua. Venäläisissä sanomalehdissä on elävästi kuvattu, kuinka venäläinenkin asevelvollinen sotapalveluksesta palattuaan ei enään yritä työtä tehdä, vaan tulee suoranaiseksi ja kiusalliseksi omaistensa ja kyläkuntansa rasitukseksi. Luonne on muuttunut. Ja hän saa kuitenkin olla omain kansalaistensa keskellä, nauttia lapsuutensa ruokia ja oloja. Henkinen rasitus on niinkuin ruumiillinenkin suomalaisella paljon ankarampi, puhumattakaan siitä, että hän hyvin useissa ehkä useimmissa tapauksissa joutuu rangaistuskomppaniaan ja saa kärsiä kaikkia sitä mielivaltaista räjäköystä, mikä siitä seuraa. Kun hän vihdoinkin tämän piinan kärsittyänsä tyhjänä ja alastomana palajaa kotiinsa on hän useimmissa tapauksissa niin henkisesti kuin ruumiillisestikin siinä tilassa, että hän isänmaallensa ja kansallensa on turmioksi ja rasitukseksi. Tautien riuduttama, siveellisessä rappiotilassa. Mitä isänmaallisuutta siinä on, että siten jättää itsensä riudutettavaksi ja mitä isänmaa semmoisesta uhrista paranee tai hyötyy, sitä ei voi kukaan järkensä ihminen käsittää. Marttyyriluonteita tarvitaan, ellei mies, 5 vuotta oltuaan yksinomaan vieraskansan keskellä tavattoman painon alla, sieltä palatessaan tuo mukaansa venakon vaimonsa. Mutta tämän perhekielenä tulee olemaan vieras kieli ja mitä Väinön kansa kostuu tästä?

Eiköhän hyödytä kansaansa paljon paremmin, jos hän väistyy tämmöistä jumalatonta ja laitonta väkivaltaa. Eikö Kalevan suku säily kauemmin, jos sen väistyvät lapset johdetaan maahan, jossa ne voivat kielellistä ja kansallista elä-

määnsä jatkaa ja kehittää? Eikö kehittynyt, sivistynyt ja varakas Suomen siirtolainen voi paljon enemmän hyödyttää Suomen kansaa, kuin rappeutunut, vaipunut raukka.

Uusi Suometar väittää, ettei historia todista, että yksikään kansa, joka on jättänyt isänmaansa tai yrittänyt semmoista muualla perustaa, ole onnistunut. Suomettaren väite ei kuitenkaan ole oikea. Itse suomalaiset ovat aikoinaan entisestä isänmaastaan asiain pakosta lähteneet hakemaan uutta ja sen perustaneekin. Ja samaten on usean muun kansan laita. Meidän aikoinamme ovat hollantilaiset perustaneet toisen isänmaan Transvaalissa ja englantilaiset useassa maan ääressä, puhumattakaan muista, joitten siirto on järkipäisesti johdettu.

Mitä Suomettaren siihen väitteeseen tulee, että isänmaallisen siirtolaisseuran perustaminen vaikuttaisi vaan suurilukuisempaa siirtotulvaa, niin ei siinäkään tarvitse olla perää.

On otettava huomioon, että siirtolaistulva on olemassa huolimatta siitä, ettei mitään seuraa löydy sen edistämiseksi. On myöskin pidettävä silmällä, että tämä tulva valtiollisen sekasorron pakosta näyttää yhä huolestuttavampaa lisääntymistä ja huolimatta herra Danielsonin vakuutuksista pappissäädystä on kasvamassa laajuuteen, jota ei ennen ole voitu uneksiakaan.

Ei ole vaikea arvata, mitä se merkitsee, että nyt jo, ennakkopelvon johdosta yksinomaan yhdestä maakunnasta viikottain siirtää kuuteen saatan henkeen. Ja tämä huolimatta suhteettoman korkeista työpalkoista kotimaassa. Ei ole vaikea käsittää minkämoiseksi se paisuu, kun laittomuuden väkivalta askel askeleelta kasvaa ja toiset maan osat saavat ruveta kantamaan tyhjentyneen taakkaa sekä katovuosi yhtäkkiä pudottaa työpalkat ja tekee maanmiehen toimeentulon sietämättömäksi. Onko, tämmöiset mahdollisuudet edessä, oikein Suomettaren tavoin istua kädet ristissä ja toraillen pauhata kelvottomasti isänmaallisuudesta? Taikka olisiko väärin, että isänmaallinen seura koettaisi vaikuttaa järki- ja tarkoitukselliseen siirtämiseen ja ehkäistä tiedoillaan ja siveellisellä vaikutuksellaan kevytmielisen maasta muuton? Eikö olisi oikeimpaa, että olot otettaisiin semmoisina kuin ne kerran ovat ja se suuri siirtolaistulva, joka todellisuudessa on olemassa, johdettaisiin maahan, jossa löytyy suurimpia edellytyksiä ja toiveita, että Suomen kansa voi löytää itsensä ja jatkaa historiallista kehitystensä vapaitten ja inhimillisten lakiansa suojelemana, jos niin kävisi,

jolta näyttää, että siltä riistettäisiin kaikki kansallisen ja inhimillisen elämän ja kehityksen ehdot?

Olen jo ennen maininut ne ainoat maat, jotka vielä ovat suuremmalle siirrolle avonaiset ja soveliaat Suomen kansalle. Queenslandin pohjoisosalla on monta suurta etua niin kuin erinomaisen terveellinen ilmanala vapaa kaikista lämpimää ilmanalaa rasittavista kuumeista, suunnattomilla luonnollisilla rikkauksilla, kivihiilillä ja mineraaleilla ja erittäin sopiva samassa maanviljelykselle ja karjanhoidolle. Perin huokea olisi täällä toimeentulo. Suojaa kylmyyttä vastaan ja kaikki sen johdosta syntyvät suuret työt ja vaivat ja rakennukset jäisivät kokonaan uudisasukkaalta tarpeettomina pois. Mutta on väitetty, että huokea toimeentulo ehkä veltostuttaisi lämpimässä ilmanalassa suomalaisen.

Toinen siirtomaa on Kanadassa, Columbia Tyynen meren rantamilla. Se on sisäosistaan vielä vähän tunnettu, mutta lienee ilmanalaltaan hyvinkin nykyisen Suomen maan kaltainen lukemattomilla järvillä ja virroilla. Toimeentulo täällä kysyy tietysti paljon enemmän työtä ja ponnistusta ja karaisee kyllä miehensä.

Kumpi näistä on edullisempi suomalaiselle siirrolle on asia, josta tämmöisen ehdotetun seuran pitäisi ottaa selvä ja tarpeellista olisi, että se tapahtuisi niin joutuin kuin suinkin, sillä ”periculum in mora”. Ja ehkä viimeisten aikain tapahtumat vihdoin rupeevat avaamaan Suomettarenkin kirjoittajat kyllä ylevistä teoreettisista periaatteistaan, joilla ei ole muuta vikaa, kuin etteivät pidä yhtä todellisten ja toivottujen olojen kanssa.

X.

KAIKU. Sanomia Oulun Kaupungista ja Läänistä.

N:o 84. – 28.7.1899

Siirtolaisuus.

Moniaat suomalaiset, nimittäin hrt kauppias Arthur Borgström, insinööri Herman Norrman, maanviljelyskoulun johtaja C. J. Myrsten ja kirjailia Konni Zilliacus, ovat lähteneet, mikäli N. Pr. tietää. Amerikkaan tiedustelemaan sopivaa seutua, johon siirtolaisemme voisivat yhdistynein voimin asettua asumaan, ja jossa he voi-

Siirtolaisuus.

Moniaat suomalaiset, nimittäin hrt kauppias Arthur Borgström, insinööri Herman Norrman, maanviljelyskoulun johtaja C. J. Myrsten ja kirjailia Konni Zilliacus, ovat lähteneet, mikäli N. Pr. tietää. Amerikkaan tiedustelemaan sopivaa seutua, johon siirtolaisemme voisivat yhdistynein voimin asettua asumaan, ja jossa he voisivat elää likipitään samallaisissa olosuhteissa kuin kotimaassakin. Aluksi käyvät Kanadassa. Nämä henkilöt ovat ryhtyneet vaikeaan tehtävään, lausuu mainittu lehti. Miten he siinä onnistuvat, on mahdoton edeltäpäin arvata. Se tiedetään kumminkin, että he kaikki koettavat toimia parhaansa mukaan siirtolaisten auttamiseksi — eikä siirtolaisuuteen yllyttämiseksi.

siivat elää likipitään samallaisissa olosuhteissa kuin kotimaassakin. Aluksi käyvät Kanadassa. Nämä henkilöt ovat ryhtyneet vaikeaan tehtävään, lausuu mainittu lehti. Miten he siinä onnistuvat, on mahdoton edeltäpäin arvata. Se tiedetään kumminkin, että he kaikki koettavat toimia parhaansa mukaan siirtolaisten auttamiseksi — eikä siirtolaisuuteen yllyttämiseksi.

Takawuosina oli ”Amerikan tauti” rajoitettuina melkein yksinomaan Pohjanmaan väestöön, mutta nyt on maastasiirtymisen kiihko wallannut koko maan. Joukottain lähtee nyt kansaa myöskin Hämeestä, Savosta ja Karjalasta muka turwallisempia ja siedettävämpiä elinehtoja kaukaisilta mailta etsimään. Eikä nyt siirrytä enään yksinomaan Amerikkaan, vaan ovat siirtolaiset ruvenneet hakemaan uusia olopaikkoja etäisemmistä maista, joiden olot ovat meikäläisille paljoa wieraammat kuin ovat Amerikan meille jo jotakuinkin tutuiksi käyneet olosuhteet.

Näin ollen on isänmaallinen welwollisuus koettaa siirtolaistulwan järjestämisellä saattaa

maasta siirtyneiden olot noissa waltamerien takaisissa maissa niin suotuisiksi kuin mahdollista. Me emme saa enää wälinpitämättömyydellä ajatella mahdollisuutta, että suuri osa kansaamme hajaantuu kuin tuhka tuulessa eri osiin maailmassa ja hukkuu sinne jälkeä jättämättä. Tosi toimiin tässä suhteessa ryhtymästä ei saa meitä enää pelottaa se seikka, että siirtolaisolojen järjestämistä niissä maissa, joihin suomalaisia siirtolaisia on mennyt ja yhä menee, mahdollisesti voitaisiin käsittää kehotuksena maasta siirtymiseen. Kun siirtolaisulwa kerran on paisunut niin yli äyräittänsä kuin nyt, että todellinen kansanwaellus on tapahtumassa, niin ei todellakaan enään ole sijaa minkäänlaisille epäilyksille tässä suhteessa.

Kauwan on jo tosin ollut puhetta toimiin ryhtymisestä lisääntyvän maasta siirtymisen järjestämiseksi. On ajateltu mahdolliseksi, että voitaisiin ruweta ohjaamaan meikäläistä siirtolaisulwaa sellaisille seuduille, missä suomalaiset siirtolaiset woisiwat muodostaa omia yhteiskuntia, joissa saattaisiwat elää omaa elämätään, jatkaa kansallista wiljelystään jättääksensä sen perinnöksi lapsilleen sekä ylimalkaan pysyä ainakin henkisessä yhteydessä wanhan kotimaansa kanssa.

Lopulta on nyt, niinkuin jo mainitsimme, ryhdytty todenteolla toteuttamaan tuota tuumaa. Onnea toiwotamme hankkeen toimeenpanoille.

Ei siirtolaiskysymys muuten ole yksistään Suomessa niitä päiwän polttawia, joista keskustellaan ja joihin selwitystä kaiwataan. Saattaapa sitä yleis-eurooppalaiseksi, melkeinpä yleismaailmalliseksi sanoa. Suuremmissa tahoi wähemmässä määrässä alkaa kaikkialla olla kansoilla ahdinkoja ja epäkohtia, taloudellisia tai henkisiä, waltiollisia tai yhteiskunnallisia, jotka ajawat tyytymättömiä wäljemmille wesille, parempia ja wapaampia oloja tawottelemaan. Waan kansat, uusia asuntopaikkoja hakiessaan tahtowat mikäli mahdollista pysyä siinä wieraassakin maassa koolla, pitää tapojaan ja säilyttää omituista kansallista luonnettaan. Siirtolaisuus mitenkä järjestettävä olisi sillä tawalla, että saman kansan lapset eiwät häwiäisi kuin suola suureen mereen, waan muukalaistenkin mahtawain ja isojen kansain keskuudessa pysyisiwät koossa, säilyttäen kielensä ja kansallisuutensa, hajaantumatta näihin toisiin kansoihin näkymättömiksi, on sen wuoksi yhtä wanha kysymys kuin ne epäkohdat ja epäwarmat olot, jotka owat siirtolaisuutta itseään aiheuttaneet. Ja moniaissa maissa on se ky-

symys jo aikoja sitten tyydyttävällä tawalla ratkaistukin, ainakin niin tawoin, että wilkas wuorowaikutus on saatu toimeen wanhan ja uuden kotimaan, emämaan ja siirtokuntain wälille.

Toisissa maissa on se kysymys nykyään wasta wiritetty. Niinpä mainittakoon esimerkiksi muuan puolalaisten keskuudessa aiwan hiljattain syntynyt hanke.

Jo kymmenkunta wuotta sitten alkoi Puolasta siirtyä talonpoikaista kansaa Amerikkaan. Eikä ole siirtolaisulwa asettunut, waikka on koettu jos jollakin keinoilla talonpoikia kieltää jättämästä kotimaataan. Talonpoikain puhuttelemisen kädestä pitäen, pontewat sanomalehtikirjotukset ja räikeät kertomukset siirtolaisten kurjuuteen sortumisesta tuossa muka wapaassa länessä – kaikki on näyttäytynyt turhalta. Nykyisin on kuitenkin muutamain paikoin, esim. Weikselinjoen warsilla, huomattu siirtolaisalun wähin laimentuneen, johon syyksi arwellaan moniaat hywät wuodentulot ja talonpoikaisen kansan weroittuminen.

Siirtolaiskysymyksen tärkein ja arin puolihan onkin kieltämättä taloudellisissa olosuhteissa ja milliset ne milloinkin owat, hywät eli huonot. Jos rennosti toimeen tulee kansa kotona, ei mieli tee muualle; paikkansa pitää silloin aina sananparsi: oma maa mansikka, muu maa mustikka. Waan antaa onnenpyörän kääntyä ja katuwuosien tulla eli epäkohtain kuorman, werojen taakan kaswaa sietämättömäksi, silloin aletaan kohta kysyä eikö olisi meren takana mukawampi, otollisempi, lystimpi. Warmaankin Puolan Weikselinjoen warreltakin ensimmäinen huono wuosi taas ajaa tuhansia talonpoikia Amerikkaan, waikka owat oloihinsa tyytywäisiä tätä nykyä.

Itäwaltaan kuuluwissa puolalaisissa maakunnissa, Galitsiassa y.m., siirtolaisalun on yhtä suuri, ehkäpä suurempikin kuin Wenäjän puoleisessa Puolassa. Lembergin kaupungissa on äskettäin perustettu osakeyhtiö, nimeltä ”Siirtolais- ja kauppa-osakeyhtiö”, jonka tarkoitus on Etelä-Amerikassa, Paranan maakunnassa, ostaa maata puolalaisten siirtolaisten wiljeltäväksi ja asuttawaksi. Sille maalle annettaisiin ”Uusi-Puola” nimeksi ja yhtiön tehtäwänä on koettaa sille maalueelle koota kaikki puolalaiset, jotta eiwät asuisi hajallaan ympäri suurta Amerikkaa mikä joukko missäkin, waan kaikki yhdessä kohti, mikäli mahdollista. Yhtiö aikoo ylläpitää wanhan ja uuden Puolan wälillä myötäistä, katkeamatonta

yhteyttä, jotta siirtolaiset yhtiön kautta voisivat ostaa kaikki tarpeensa puolalaisilta kauppiailta, sortumatta riippuvaisuuteen ahneista muukalaisista, koronkiskureista y.m.

Olemme tätä puolalaisten hanketta maininneet

ainoastaan osottaaksemme siirtolaiskysymyksen yleistä luonnetta ja miten se woipi muodostua suunnille yhdenkaltaiseksi kansalliskysymykseksi pääpiirteiltään, vaikka niin erilaiset ovat olot ja vaikka kaukana toisistaan eletään.

Tekstin puhtaaksikirjoitus ja taitto:

Siirtolaisuusinstituutti

<http://www.migrationinstitute.fi>

Alkuperäistekstit haettavissa

Historiallisesta sanomalehtikirjastosta osoitteessa:

<http://digi.lib.helsinki.fi/sanomalehti>

Yksittäisen lehden numero löytyy helpoimmin sivuston **selailu**-toiminnon kautta.

Kansalliskirjaston DIGITOIDUT AINEISTOT

Suomeksi | På svenska | In English

Etusivu

Sanomalehdet

Pienpainatteet

Aikakauslehdet

Muut tietokannat ja verkkoaineistot

HISTORIAALLINEN SANOMALEHTIKIRJASTO

Pääsivu

Selailu

Haku

Tarkennettu haku

Artikkelihakemisto

Palaute

Tervetuloa tutustumaan Suomen historiaan ja menneeseen aikaan vanhojen sanomalehtien kautta!

för Helsingfors och L